

Informasjon i samsvar med kravene i
kapitalkravsforskriftens del IX (Pilar 3)

31. desember 2018

Sparebank **NORD**

INNHALDSFORTEGNELSE

INFORMASJON I SAMSVAR MED KRAVENE I KAPITALKRAVSFORSKRIFTENS DEL IX (PILAR 3)	0
1. Innledning og formål med dokumentet	2
2. Konsolidering	2
2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv	2
3. Kapitalkrav	3
3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav	3
3.2 Bufferkrav	4
3.3 Uvektet kjernekapitalandel	4
4. Kredittrisiko og motpartsrisiko	5
4.1 Definisjon misligholdte engasjement:	5
4.2 Metode for beregning av nedskrivninger	6
4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder	6
4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid	7
4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier	7
4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier	8
4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	9
4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	9
4.9 Sikkerhetsstilte eiendeler	10
4.10 Motpartsrisiko knyttet til derivater	10
5. Egenkapitalposisjoner	10
6. Renterisiko	11
7. Styring og kontroll av risiko	12
7.1 Formål og prinsipper for ICAAP	12
7.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoer	14
8. Standardiserte skjemaer for offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital	17

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter Kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3). Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2018 med mindre annet fremgår. På dette tidspunktet het banken Harstad Sparebank og var i fusjonsprosess med Lofoten Sparebank. Bankene ble fusjonert 02.01.2019. Denne rapporten omhandler dermed kun finansiell informasjon basert på årsregnskapet til daværende Harstad Sparebank.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

I figuren nedenfor er bankens metoder for å beregne minimumskrav til ansvarlig kapital i henhold til Pilar 1 illustrert med uthevede bokser.

2. KONSOLIDERING

2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv

Tabellen gir en oversikt over tilknyttede selskaper som ikke er konsolidert og hvor investeringen ikke er fratrukket i ansvarlig kapital:

Navn	Antall aksjer	Bokført verdi	Eierandel	Andel av stemmerett	Forretningskontor	Type virksomhet
BoNord Eiendomsmegling AS	206	381.000	34 %	34 %	Harstad	Eiendomsmegling
Sum	206	381.000				

Banken eier 206 aksjer á kr. 1.000,- i BoNord Eiendomsmegling AS, som driver med eiendomsmegling i Harstad.

3. KAPITALKRAV

3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

Tabellen nedenfor viser beregningsgrunnlag for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i Kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet beregningsgrunnlag.

Spesifikasjon av ansvarlig kapital (tall i tusen NOK) og minimumskrav til ansvarlig kapital (beløp i tusen kroner):

Kapitaldekning	
Opptjent egenkapital	359.939
Eierandelskapital	150.000
Sum egenkapital	509.939
Fradrag for overfinansiert pensjonsforpliktelse	-1
Fradrag for immaterielle eiendeler	0
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	-30.385
Sum ren kjernekapital	479.553
Fondsobligasjoner	0
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	0
Sum kjernekapital	479.553
Ansvarlig lånekapital	40.000
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	0
Sum tilleggskapital	40.000
Netto ansvarlig kapital	519.553
Eksponeringskategori (beregningssgrunnlag etter risikovekt), tall i tusen kroner:	
Stater og sentralbanker	
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	2.606
Offentlige foretak	0
Multilaterale utviklingsbanker	0
Internasjonale organisasjoner	0
Institusjoner	48.297
Foretak	295.559
Massemarkedsengasjementer	0
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.655.490
Forfalte engasjementer	14.446
Høyrisiko-engasjementer	0
Obligasjoner med fortrinnsrett	11.426
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	20.280
Andeler i verdipapirfond	12.429
Egenkapitalposisjoner	55.745
Øvrige engasjementer	108.221
CVA-tillegg	
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	2.224.500
Beregningssgrunnlag for operasjonell risiko	159.539
Beregningssgrunnlag for motpartsrisiko	297
Sum beregningsgrunnlag	2.384.337
Kapitaldekning i %	21,79 %
Kjernekapitaldekning	20,11 %
Ren kjernekapitaldekning i %	20,11 %

Banken har et kapitalmål på 15,0 % for ren kjernekapitaldekning.

Konsolidering av samarbeidende grupper

Fra 01.01.2018 skal alle banker rapportere kapitaldekning konsolidert med eierandel i samarbeidsgrupper. Banken har en eierandel på 1,22 % i Eika Gruppen AS og på 0,99 % i Eika Boligkreditt AS.

Ren kjernekapital	508.143
Kjernekapital	516.327
Ansvarlig kapital	564.517
Beregningsgrunnlag	2.752.575
Kapitaldekning i %	20,51 %
Kjernekapitaldekning	18,76 %
Ren kjernekapitaldekning i %	18,46 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	9,84 %

3.2 Bufferkrav

Banken har per 31.12.2018 et kombinert kapitalbufferkrav på kr 178,8 millioner:

Buffertype	Krav til ren kjernekapital pr 31.12.2018 i mill kr
Bevaringsbuffer	59,6
Systemrisikobuffer	71,5
Motsyklisk buffer	47,7
Kombinert bufferkrav	178,8
Faktisk ren kjernekapital	479,6
Minstekrav til ren kjernekapital - 4,5 %	107,3
Tilgjengelig kjernekapital til å dekke bufferkrav	372,3

Banken har kr 479,6 millioner kroner i ren kjernekapital tilgjengelig til å dekke det kombinerte kapitalbufferkravet.

3.3 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel regnes ut fra beregnet kjernekapital, med og uten overgangsordninger, delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikke balanseførte poster og engasjementsbeløp for derivater og gjenkjøpsavtaler som ikke er balanseført. Ikke balanseførte poster blir justert for konverteringsfaktorer (iht. i CRR artikkel 429, nr. 10).

Uvektet kjernekapitalandel

Derivater: Fremtidig eksponering ved bruk av markedsverdimetoden	-
Poster utenom balansen med 10 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	-
Poster utenom balansen med 20 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	11.968
Poster utenom balansen med 50 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	31.526
Poster utenom balansen med 100 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	19.836
Øvrige eiendeler	4.071.489
(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital	-30.385
(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital etter overgangsregler	-30.385
Totalt eksponeringsbeløp	4.104.434
Totalt eksponeringsbeløp etter overgangsregler	4.104.434
Kapital	
Kjernekapital	479.553
Kjernekapital etter overgangsregler	479.553
Uvektet kjernekapitalandel	
Uvektet kjernekapitalandel	11,68 %
Uvektet kjernekapitalandel etter overgangsregler	11,68 %

4. KREDITTRISIKO OG MOTPARTSRISIKO

4.1 Definisjon misligholdte engasjement:

Definisjon misligholdte engasjement:

Et engasjement anses for å være misligholdt når kunden ikke har betalt forfalte terminer på utlån innen 30 dager etter forfall eller når overtrekk på rammekreditt ikke er innekket som avtalt innen 30 dager etter at rammekreditten ble overtrukket.

Definisjon øvrige tapsutsatte engasjement:

Et engasjement anses for å være tapsutsatt, selv om det ikke er misligholdt ennå, når det er blitt identifisert objektive bevis på verdifall.

Definisjon verdifall:

Utlån og garantier vurderes i henhold til "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner av 21.12.2004". Utlån måles ved første gangs balanseføring til virkelig verdi (lånebeløpet som er overført til kunden). Ved senere måling vurderes utlån til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rentemetoden, som forenklet kan sies å være utlånets balanseførte verdi ved første gangs måling justert for mottatte avdrag og eventuell nedskrivning for tap. Dersom det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall, foretas nedskrivning for verdifallet. Banken har utarbeidet egne retningslinjer for nedskrivning for tap på utlån og garantier. Ut i fra disse skal deler av porteføljen vurderes særskilt:

- Personkundeengasjement over 3,0 mill. kroner
- Engasjement over 1,0 mill. til 5,0 mill. for næringslivskunder ut i fra hhv. dårligste og beste risikoklasse
- Misligholdte engasjement

Kriterier for beregning av nedskrivninger på individuelle utlån er at det foreligger objektive bevis for verdifall. Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer, ifølge Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansforetak, observerbare data banken har kjennskap til om følgende tapshendelser:

- a) Vesentlige finansielle problemer hos debitor.
- b) Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd.
- c) Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor.
- d) Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debitorens bo blir tatt under konkursbehandling.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Nedskrivningsbeløpene beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og vurdert verdi av pant. Ved beregningen av de fremtidige kontantstrømmene vurderes sikkerhetene til påregnelig salgpris fratrukket salgskostnader.

Identifiseringen av tapsutsatte engasjement tar hovedsakelig utgangspunkt i tapshendelser som foreligger på balansedagen, men objektive bevis på manglende fremtidig oppgjørsevne hos debitor vurderes også. Banken foretar kvartalsvis vurderinger av vesentlige engasjement med tanke på individuelle og gruppevise nedskrivninger.

Nedskrivning på grupper av utlån foretas dersom det foreligger objektive bevis for verdifall i den aktuelle utlånsgruppen. Banken deler inn bankens utlån i grupper med tilnærmet like risikoegenskaper med hensyn til debitorenes evne til å betale ved forfall. Følgende risikogrupper vurderes:

- Risikoklasser
- Personkunder
- Bedriftskunder
- Primærnæringer
- Bygg & Anlegg
- Eiendomsdrift
- Varehandel / Hotell og Restaurantvirksomhet
- Tjenesteytende næringer
- Transport / Kommunikasjon

Verdifall for grupper av utlån vurderes ut ifra klassifisering og eksponeringer mot forhåndsdefinerte bransjer.

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Pilar 3 – Sparebank 68° nord

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper, geografiske områder og typer av motparter (beløp i tusen kroner):

Type motpart	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Garantier	Sum
Offentlig forvaltning	-	-	-	-
Lønnstakere o.l.	2.368.718	37.844	11.175	2.417.737
Utlandet	-	-	-	-
<i>Næringssektor fordelt:</i>				
Jordbruk, skogbruk, fiske	102.797	2.551	-	105.348
Industriproduksjon	25.105	1.941	206	27.252
Bygg og anlegg	117.365	4.225	13.677	135.267
Varehandel, hotell/restaurant	93.841	4.156	3.778	101.775
Transport, lagring	30.526	5.428	5.903	41.857
Eiendom, forretningsmessige tjenester	685.306	16.977	1.005	703.288
Øvrige	76.621	2.092	408	79.121
Sentralbank	58.262	-	-	58.262
Kredittinstitusjoner	-	-	8.917	8.917
Sum	3.558.541	75.214	45.069	3.678.824
Harstad Kommune	2.275.909		26.257	
Nabokommuner	227.946		1.962	
Vesterålen	585.610		7.579	
Tromsø Kommune	133.769		263	
Oslo Kommune	104.645		8.916	
Landet for øvrig	170.027		91	
Utlandet	2.373		0	
Gjennomsnitt²	3.421.353	113.511	42.343	3.577.206

¹ Etter individuelle nedskrivninger

² Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid (beløp i tusen kroner):

Engasjementstyper	Inntil 1 måned	1-3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Sum
Utlån og fordringer	83.530	47.995	37.780	133.251	3.255.985	-	3.558.541
Ubenyttede rammer	-	-	43.991	-	31.223	-	75.214
Garantier	-	-	-	45.069	-	-	45.069
Sum	83.530	47.995	81.771	178.320	3.287.208	-	3.678.824

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen viser mislighold, individuelle og gruppevise nedskrivninger fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Mislighold og nedskrivninger (beløp i tusen kroner):

Type motpart	Misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Gruppevise nedskrivninger siste år
Offentlig forvaltning	-	-	-
Lønnstakere o.l.	15.271	741	4.162
Utlandet	-	-	-
<i>Næringssektor fordelt:</i>			
Jordbruk, skogbruk, fiske	-	-	1.671
Industriproduksjon	-	-	274
Bygg og anlegg	-	2.500	2.982
Varehandel, hotell/restaurant	13	1.120	666
Transport, lagring	-	192	2.097
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	-	-	10.340
Sosial og privat tjenesteyting	48	200	751
Sum	15.332	4.753	22.943
Harstad Kommune	15.284	3.877	18.714
Øvrig hjemmemarked	-	876	4.229
Resten av Norge	-	-	-
Utlandet	-	-	-

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Endringer i nedskrivninger på individuell utlån og avsetninger på garantier siste år (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier
Individuelle nedskrivninger på utlån		
Individuelle nedskrivninger 01.01.	5.468	-
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivning	-905	-
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	-	-
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	3.859	-
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-3.669	-
Individuelle nedskrivninger 31.12.	4.753	-
Endringer i nedskrivning på grupper av utlån siste år (beløp i tusen kroner)		
Nedskrivninger på grupper av utlån		
Nedskrivninger på grupper av utlån 01.01.	20.941	-
Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	2.002	-
Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12.	22.943	-
Årets nedskrivninger og gjenvinning på tidligere års nedskrivninger		
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	-715	-
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier	-	-
Periodens endring i gruppeavsetninger	2.002	-
Periodens renter på tapsutsatte og misligholdte lån	-493	-
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	905	-
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	6	-
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-31	-
Periodens tapskostnader	1.674	-

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motpartens offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad være aktuelt for bankens lånekunder, men kan være aktuelt for utstedere av verdipapirer banken plasserer i. I så fall er det rating fra Standard & Poor's, Moody's og/eller Fitch som er aktuelle.

Banken har på rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelsen av kapitalkrav (beløp i tusen kroner):

Engasjementskategorier	Engasjementsbeløp før sikkerheter	Engasjementsbeløp etter sikkerheter	Benyttede ratingbyråer
Stater og sentralbanker	58.264	58.264	
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	83.005	106.081	
Offentlige foretak			
Multilaterale utviklingsbanker			
Internasjonale organisasjoner			
Institusjoner	101.176	101.291	4.811
Foretak	396.135	370.002	
Massemarkedsengasjementer			
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	3.144.381	3.144.117	
Forfalte engasjementer	15.576	14.416	
Høyrisiko-engasjementer			
Obligasjoner med fortrinnsrett	114.258	114.258	11.426
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	101.401	101.401	20.280
Andeler i verdipapirfond	72.449	72.449	6.669
Egenkapitalposisjoner	55.745	55.745	5.310
Øvrige engasjementer	115.506	115.368	
Sum	4.257.895	4.253.392	

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Banken benytter ikke kredittderivater.

Det tas ikke hensyn til motregningsadgang ved beregning av kapitalkrav. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi.

Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer i markedet, og minst hvert tredje år.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.9 Sikkerhetsstilte eiendeler

Tabellen viser bankens finansielle eiendeler som kan stilles som sikkerhet for lån i sentralbanken.

Pantsatte og ikke-pantsatte eiendeler

Eiendeler	Balansført verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler		Virkelig verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler	Balansført verdi av sikkerhetsstilte eiendeler		Virkelig verdi av sikkerhetsstilte eiendeler
	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken	herav: godkjent som pant i sentralbanken	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken	herav: godkjent som pant i sentralbanken
Rentebærende verdipapirer						
herav: Covered bonds (inkl. OMF)				114.095	108.751	114.512
herav: sikrede verdipapirer (ABS)				88.023	63.355	88.023
herav: utstedt av offentlig forvaltning				23.009	12.620	23.030
herav: utstedt av finansielle foretak	53.235		53.368			
herav: utstedt av ikke-finansielle foretak						
Sum	53.235	-	53.368	225.127	-	184.726
						225.565

4.10 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Matrisen under viser derivatkontraktenes virkelige verdi før og etter motregning.

Motpartsrisiko ved derivatkontrakter

Beløp i tusen kroner	Virkelig verdi ¹
Før motregning	-
Etter motregning	-2.317

¹ Med virkelig verdi før motregning forstås summen av virkelig verdi av alle kontrakter med positiv verdi.

Virkelig verdi etter motregning er summen av virkelige netto positive verdier mot hver enkelt motpart.

5. EGENKAPITALPOSISJONER

Aksjer, andeler og egenkapitalbevis deles inn i tre porteføljer; handelsportefølje, øvrige omløpsmidler og anleggsmidler. Handelsporteføljen består hovedsakelig av aksjefond, hvor man over tid søker å oppnå aksjemarkedets meravkastning. Postene blir vurdert til laveste verdi av markedsverdi og anskaffelseskost.

Omløpspostene er ordinære poster hvor intensjonen om å realisere kortsiktige gevinster på kurssvingninger ikke er fremtredende (i motsetning til ved handelsporteføljen). Postene blir verdsatt til den laveste verdi av anskaffelseskost og markedsverdi. Alle papirer i denne porteføljen er børsnoterte og børskursen pr 31.12.2018 er derfor lagt til grunn som markedsverdi. I nærværende Pilar 3-dokument omtales denne beholdningen som værende til gevinstformål, selv om gevinstformålet ikke er spesielt fremtredende.

Anleggspostene, det vil si poster beregnet til varig eie eller bruk, er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Beregningen av virkelig verdi baseres på informasjon om foretakets fremtidige kontant-strømmer, soliditet og framtidsutsikter. Nedskrivning blir foretatt når virkelig verdi er lavere enn anskaffelseskost og verdinedgangen skyldes forhold som må antas å ikke være av forbigående karakter. Nedskrivningene reverseres når grunnlaget for dem ikke lenger vurderes å være til stede.

Matrisen under viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller

strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner (beløp i tusen kroner):

Beløp i tusen kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gevinst/ -tap i perioden	Urealisert gevinst/ -tap	Herav medregnet i kjernekapital ¹	Herav medregnet i tilleggskapital ¹
Aksjer og andeler – gevintsformål						
– børsnoterte aksjer	1.933	1.933	0	279	279	0
– andre aksjer og andeler	95.412	95.412	0	1.537	0	0
Aksjer og andeler – strategisk formål						
– børsnoterte aksjer	1.327	9.356	0	-932	0	0
– andre aksjer og andeler	75.481	21.971	12.893	0	0	0

¹ "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

6. RENTERISIKO

Banken har identifisert følgende kilder til renterisiko:

- Utlån til kunder/andre banker
- Rentebærende plasseringer i verdipapirer
- Innskudd fra kunder
- Rentebærende verdipapirgjeld
- F-lån fra Norges Bank
- Fondsobligasjoner med fastrente
- Annen rentebærende gjeld
- Derivater

Renterisiko på utlån til kunder oppstår i tilknytning til både flytende og fastforrentede utlån. I henhold til finansavtaleloven (gjeldende for privatpersoner) har banken en varslingsfrist på 6 uker før en eventuell renteøkning på utlån kan iverksettes. For beregning av renterisiko knyttet til utlån med flytende rente benytter banken en durasjon på 0,12 (6/52 uker). Banken benytter renteswapper for å styre renterisikoen på fastrenteutlån ut fra vedtatt ramme. I henhold til markedspolicy skal bankens nettoeksponering mot renterisiko ikke overstige kr 4,5 mill. Pr. 31.12.18 var renterisikoen beregnet til kr 4,8 mill.

Bankens plasseringer i rentebærende verdipapirer består hovedsakelig av papirer med flytende rente som reguleres kvartalsvis. Fra vår meglerforbindelse mottar vi månedlige kurs- og renterisikooversikter som inngår i bankens styring av renterisiko.

Renterisiko knyttet til kundeinnskudd oppstår også i tilknytning til både flytende og fastforrentede avtaler. Når det gjelder kundeinnskudd er varslingsfristen i finansavtaleloven på 2 måneder for personkunder, renterisikoen på innskudd med flytende rentevilkår er derfor marginalt høyere enn den tilsvarende risikoen på utlån. Bankens NIBOR-relaterte innskudd reguleres daglig ut fra dagens NIBOR. Fastrenteinnskudd har rentebindingsperioder fra 3 – 12 måneder. På grunn av den relativt korte bindingstiden har vi p.t. ikke benyttet renteswapper her.

All annen rentebærende gjeld har også flytende rente knyttet til 3 måneders NIBOR og kvartalsvis rentejusteringer. I perioder hvor det her inngår rentebærende gjeld med fast rente vurderes behovet for renteswapper i hvert enkelt tilfelle.

Renterisikoen styres etter vedtatte rammer og begrensninger i følgende policyer:

- Policy for virksomhets- og risikostyring
- Policy for markedsrisiko

Renterisikoberegninger rapporteres kvartalsvis til styret.

Ut i fra bankens posisjoner, rentebindingstid og varslingsfrister for renteendringer er det nedenfor satt opp en oversikt over bankens renterisiko. Renterisikoen er beregnet ut i fra vektet durasjon på de ulike posisjonene multiplisert med en renteendring på ett prosentpoeng:

Renterisiko	
	Renterisiko i tusen kroner ¹
Eiendeler	
Utlån til kunder med flytende rente	-2.766
Utlån til kunder med rentebinding	-10.931
Rentebærende verdipapirer	-697
Øvrige rentebærende eiendeler	
Gjeld	
Innskudd med rentebinding	50
Andre innskudd	4.531
Verdipapirgjeld	1.875
Øvrig rentebærende gjeld	44
Utenom balansen	
Renterisiko i derivater	3.060
Sum renterisiko	-4.834

¹ Renterisiko er beregnet som et anslag på verdiendring ved ett prosentpoengs økning i renten.

7. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

7.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderingen skal være framoverskuende, og dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og fremtidig risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer med videre.

Fremtidige tap kan deles inn i forventede tap og uventede tap. Forventede tap kan betraktes som en driftskostnad og forutsettes dekket over den løpende driften. Den løpende driften kan også betraktes som et førstelinjeforsvar mot uventede tap. I kapitalbehovsvurderingen legges det imidlertid til grunn at uventede tap ikke dekkes over driften, med skal dekkes av kapital. Kapitalbehovsvurderingen innebærer følgelig at banken beregner hvor mye kapital som trengs for å dekke opp for fremtidige uventede tap.

Disse beregningene gjøres på ulike måter for ulike risikoer, og er basert på ulike forutsetninger. Det er en implisitt forutsetning om at det ikke beregnes kapital som dekker alle tenkelige tapsutfall. Det er imidlertid benyttet konservative forutsetninger i beregningene.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoen, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoen. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Banken har videre, basert på en overordnet risikotoleranse, etablert et ønsket nivå for kapital. Dette nivået er benevnt bankens kapitalmål.

I fastsettingen av bankens kapitalmål inngår bankens internt beregnede kapitalbehov, men banken gjør i tillegg en vurdering av forventninger og krav fra bankens omgivelser. Bankens overordnede risikotoleranse innebærer at kapitalmålet alltid vil være høyere enn bankens internt beregnede kapitalbehov. Bankens kapitalmål og overordnede retningslinjer for kapitalbehovsvurderingen er vedtatt av bankens styre. Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger i en aktiv prosess sammen med styret. Den ferdige rapport fremlegges for styret og godkjennes. En slik gjennomgang gjøres minst én gang per år.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for følgende risikoer:

- Kredittrisiko
- Likviditetsrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Eiendomspriserisiko
- Forretningsrisiko
- Omdømmerisiko
- Strategisk risiko

Beregning av kapitalbehov for enkeltrisikoen gjøres ved hjelp av ulike metoder. Banken stresstester effekten på kapitaldekningen av et alvorlig økonomisk tilbakeslag/nedgangskonjunktur. I tillegg gjennomfører banken en reversed stresstest. I en reversed stresstest bestemmer banken først hvilken kapitaldekning som er så lav at banken risikerer å bli satt under administrasjon og/eller overtatt. Deretter simulerer banken med forskjellige kombinasjoner av parameterverdier som i sum gir det resultat man har bestemt.

Hensikten med en slik reversed stresstest er å gi banken ytterligere kunnskap om hvor mye som skal til før bankens kapitaldekning faller under ett kritisk nivå. Banken gjennomfører også egne stresstester av likviditetsrisiko.

7.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoeer

I det følgende gis en gjennomgang av bankens håndtering av de enkelte risikoene.

Sparebank 68° nord er en forholdsvis liten kredittinstitusjon. Det er derfor et overordnet mål for styret at bankens kredittpolicy innebærer forsvarlig risiko. Banken har utarbeidet eget regelverk som bidrar til begrensninger og styring av den finansielle risiko. Finansiell risiko deles inn i kredittisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko. Markedsrisiko består igjen av renterisiko, valutarisiko og aksjekursrisiko. Nedenfor følger en beskrivelse av de ulike typer risiki, og hvordan banken har håndtert disse.

Risikostyringsfunksjonen er organisert som en integrert del av bankens opplegg for intern risikokontroll. Risk & compliance manager forestår her avviksrapportering til banksjef, som igjen sørger for videre rapportering til bankens styre i de situasjonene der det er påkrevet. Risikofunksjonen avstemmer hvert kvartal bankens risikoposisjoner mot de policyer som er vedtatt av styret.

Kredittisiko

Kredittisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Denne typen risiko knytter seg hovedsakelig til større privat- og næringsengasjement, men også til bankens plasseringer i verdipapirer.

Vårt regelverk, både i kredittåndboken og i reglene for virksomheten på verdipapirmarkedet, gir klare begrensninger i volum og krav til sikkerhet. En stor del av bankens utlån er sikret ved pant i fast eiendom.

Bankens obligasjonsportefølje er anskaffet for å sikre en nødvendig likviditetsbuffer, og består av obligasjoner utstedt av andre kredittinstitusjoner, kommuner og industriselskaper. Det knytter seg liten til middels kredittisiko til denne porteføljen. Ved årsskiftet er de enkelte papirene i porteføljen vurdert til det laveste av kostpris og markedspris.

Både person- og bedriftskundene blir risikoklassifiserte. Risikoklassifiseringssystemet gjør banken bedre i stand til å beregne og styre risiko innenfor utlånsområdet. Både person- og næringskundene klassifiseres ut fra sikkerheter og betalingsevne og blir delt inn i følgende tre risikoklasser: Lav risiko, middels risiko og høy risiko.

Styret får halvårlig en gjennomgang av alle engasjement over en viss størrelse, samt kvartalsvis av alle utsatte engasjement uansett størrelse.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

En solid og veldrevet bank vil normalt ha lett tilgang til trekkrettigheter og nødvendige kreditter. Sparebank 68° nord har god langsiktig funding gjennom høy andel av innskuddsdekning. Styret ser det imidlertid fortsatt som en sentral oppgave å opprettholde høy andel ordinære innskudd fra kunder slik at behovet for innlån fra markedet blir minst mulig. Styret får månedlige rapporter om likviditetssituasjonen i banken.

Markedsrisiko

Markedsrisiko defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser.

Aksjekursrisiko

Aksjekursrisikoen omhandler risiko i forhold til aksjer, aksjefond og pengemarkedsfond. Disse deles gjerne inn i handelsportefølje, øvrige omløpsmidler og anleggsmidler.

Omløpsporteføljen består av pengemarkedsfond hvor banken har plassert deler av sin overskuddslikviditet. Disse pengemarkedsfondene inngår som en del av bankens likviditetsreserve. Størrelsen på og kursutviklingen for denne beholdningen inngår i den halvårlige rapporteringen til bankens styre. Anleggsbeholdningen består hovedsakelig av strategiske investeringer i aksjeselskaper. Bankens forvalter en handelsportefølje. Virksomheten styres av egne regler fastsatt av styret og det er gitt klare fullmakter og volumbegrensninger på området.

Valutarisiko

Banken handler ikke med valuta utover salg av reisevaluta til våre kunder. Valutarisikoen er derfor minimal. Styret har fastsatt rammer for valutarisiko.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap eller sviktende inntjening som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Tapet kan være forårsaket av bevisste eller ubevisste handlinger/hendelser.

Operasjonell risiko blir en form for "restrisiko" som ikke dekkes av de øvrige risikoområdene. Risikoen styres ved at det foretas løpende kontroller med utgangspunkt i bankens etablerte internkontrollrutiner. Avdekkede avvik rapporteres løpende via avdelingslederne til banksjef, som igjen i enkelte situasjoner rapporterer videre til bankens styre.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon om:

- Enkeltkunder
- Enkelte bransjer
- Geografiske områder

Summen av store engasjementer (engasjementer > 10 % av bankens netto ansvarlige kapital) skal ikke

overstige 60 % av bankens ansvarlige kapital og samlet engasjement mot én enkelt kunde skal ikke overstige 15 % av bankens ansvarlige kapital. Styret vurderer kvartalsvis eksponeringen mot de største kunder.

Ekstra konjunkturutsatte bransjer har vi definert til å omfatte bygg og anlegg, transport, eiendomsdrift, handel og service/personlig tjenesteyting. Styret vurderer kvartalsvis eksponeringen i de ulike næringene.

Banken har utlån i primærområdet (Harstad, nabokommuner og Vesterålen) på 88,3 %. Øvrige utlån er fordelt på Tromsø, Oslo og resten av landet. Banken mener dette gir en akseptabel risikospredning.

Eiendomspriserisiko

Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på institusjonens eiendommer eller i porteføljer av eiendomsinvesteringer. Eiendomspriserisiko knyttet til utlån til eiendomssektoren eller eiendeler som sikkerhet dekkes under kreditt risiko og konsentrasjonsrisiko. Banken eier eget bankbygg og et utleiebygg i Harstad sentrum. Banken eier også en ferieleilighet for ansatte på Gran Canaria. Bokført verdi på disse eiendommene er på til sammen kr 10 mill. Det vurderes som lav risiko for at et verdifall på bygningene skal føre reelle verdier under de bokførte. Bankens avdelingskontor på Sortland drives fra leide lokaler.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risikoen for uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kreditt risiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produkt-segmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd. Risikoen vurderes av bankens styre en gang hvert år eller oftere ved behov.

Strategisk risiko

Defineres som risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Banken anser denne risikoen som moderat.

Bankens godtgjørelsesordning

Styret har gitt retningslinjer for godtgjørelse som omfatter alle former for godtgjørelse til bankens ansatte. Retningslinjene skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med virksomhetens risiko, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter. Det vises også til note 9 a) i årsregnskapet.

Banken har en generell ordning for variabel godtgjørelse som defineres inn under pkt. 5 Unntak i Finanstilsynets rundskriv av 21.02.2011 "Godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond". Ordningen omfatter hele banken og gir ikke incentiveeffekt når det gjelder overtakelse av risiko. Banksjefen og Risk- & compliance manager er ikke med i ordningen.

For 2018 utgjorde bonusordningen maksimalt kr. 30.000,- pr. ansatt i 100 % stilling som omfattes av ordningen. Dette gjelder bonus for 2017 som er utbetalt i 2018.

8. STANDARDISERTE SKJEMAER FOR OFFENTLIGGJØRING AV OPPLYSNINGER OM ANSVARLIG KAPITAL

		(A) Beløp på datoen for offentlig- gjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangs- regler
Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital				
1	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	150.000	26 (1), 27, 28 og 29	
	herav: instrumenttype 1			
	herav: instrumenttype 2			
	herav: instrumenttype 3			
2	Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	359.939	26 (1) (c)	
3	Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.		26 (1) (d) og (e)	
3a	Avsetning for generell bankrisiko		26 (1) (f)	
4	Rene kjemekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
	Statlige innskudd av ren kjemekapital omfattet av overgangsbestemmelser			
5	Minoritetsinteresser		84	
5a	Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte		26 (2)	
6	Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	509.939	Sum rad 1 t.o.m. 5a	
Ren kjernekapital: Regulatoriske justeringer				
7	Verdijusteringer som følge av kravene om		34 og 105	
8	Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)		36 (1) (b) og 37	
9	Tomt felt i EØS			
10	Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c) og 38	
11	Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring		33 (1) (a)	
12	Positive verdier av justert forventet tap etter kapitalkravsforskriften § 15-7 (tas inn som negativt beløp)		36 (1) (d), 40 og 159	
13	Økning i egenkapitalen knyttet til fremtidig inntekt grunnet verdipapiriserte eiendeler (negativt beløp)		32 (1)	
14	Gevinster eller tap på gjeld målt til virkelig verdi som skyldes endringer i egen kredittverdighet		33 (1) (b) og (c)	
15	Overfinansiering av pensjonsforpliktelser (negativt beløp)	-1	36 (1) (e) og 41	
16	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne rene kjemekapitalinstrumenter (negativt beløp)		36 (1) (f) og 42	
17	Beholdning av ren kjemekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		36 (1) (g) og 44	
18	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjemekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-24.548	36 (1) (h), 43, 45, 46, 49 (2), 79, 469 (1) (a), 472 (1) og 478 (1)	
19	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjemekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har vesentlige investeringer som samlet overstiger grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		36 (1) (i), 43, 45, 47, 48 (1) (b), 49 (1) til (3) og 79	

Pilar 3 – Sparebank 68° nord

20	Tomt felt i EØS			
20a	Poster som alternativt kan få 1250 % risikovekt (negativt beløp),		36 (1) (k)	
20b	herav: kvalifiserte eiendeler i selskap utenfor finansiell sektor (negativt beløp)		36 (1) (k) (i) og 89 til 91	
20c	herav: verdipapiriseringsposisjoner (negativt beløp)		36 (1) (k) (ii), 243 (1) (b), 244 (1) (b) og 258	
20d	herav: motpartsrisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet (negativt beløp)		36 (1) (k) (iii) og 379 (3)	
21	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller og som overstiger unntaksgrensen på 10 %, redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
22	Beløp som overstiger unntaksgrensen på 17,65 % (negativt beløp)		48 (1)	
23	herav: direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjemekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering (negativt beløp)		36 (1) (i) og 48 (1) (b)	
24	Tomt felt i EØS			
25	herav: utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
25a	Akkumulert underskudd i inneværende regnskapsår (negativt beløp)		36 (1) (a)	
25b	Påregnelig skatt relatert til rene kjemekapitalposter (negativt beløp)		36 (1) (l)	
26	Justeringer i ren kjemekapital som følge av overgangsbestemmelser		Sum 26a og 26b	
26a	Overgangsbestemmelser for regulatoriske filtre relaterte til urealiserte gevinster og tap			
	herav: filter for urealisert tap 1			
	herav: filter for urealisert tap 2			
	herav: filter for urealisert gevinst 1 (negativt beløp)		468	
	herav: filter for urealisert gevinst 2 (negativt beløp)		468	
26b	Beløp som skal trekkes fra eller legges til ren kjemekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag			
	herav: ...			
27	Overskytende fradrag i annen godkjent kjemekapital (negativt beløp)	-5.837	36 (1) (j)	
28	Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-30.387	Sum rad 7 t.o.m. 20a, 21, 22, 25a, 25b, 26 og 27	
29	Ren kjernekapital	479.552	Rad 6 pluss rad 28 hvis beløpet i rad 28 er negativt, ellers minus	

Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter				
30	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond		51 og 52	
31	herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard			
32	herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard			
33	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (3) og (5)	
	Statlige innskudd av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser			
34	Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital		85 og 86	
35	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
36	Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer	-	Sum rad 30, 33 og 34	

Pilar 3 – Sparebank 68° nord

Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer			
37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)		52 (1) (b), 56 (a) og 57
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		56 (b) og 58
39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (c), 59, 60 og 79
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (d), 59 og 79
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser		Sum rad 41 a, 41 b og 41 c
41 a	Frادrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10) (a)
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
41 b	Frادrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
41 c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag		
	herav: filter for urealisert tap		
	herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)		
	herav: ...		
42	Overskytende frادrag i tilleggskapital (negativt beløp)		56 (e)
43	Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital	-	Sum rad 37 t.o.m. 41 og rad 42
44	Annen godkjent kjernekapital	-	Rad 36 pluss rad 43. Gir frادrag fordi beløpet i rad 43 er negativt
45	Kjernekapital	479.552	Sum rad 29 og rad 44

Tilleggskapital: instrumenter og avsetninger			
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	40.000,00	62 og 63
47	Tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (4) og (5)
	Statlige innskudd av tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		
48	Ansvarlig lånekapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggskapitalen		87 og 88
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62 (c) og (d)
51	Tilleggskapital før regulatoriske justeringer	40.000,00	Sum rad 46 t.o.m. 48 og rad 50

Pilar 3 – Sparebank 68° nord

Tilleggs kapital: Regulatoriske justeringer			
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig lånekapital (negativt beløp)		63 (b) (i), 66 (a) og 67
53	Beholdning av tilleggs kapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		66 (b) og 68
54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (c), 69, 70 og 79
54a	herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser		
54b	herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser		
55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (d), 69 og 79
56	Justeringer i tilleggs kapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		Sum rad 56a, 56b og 56c
56a	Frdrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for ren kjemekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10) (a)
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
56b	Frdrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for annen godkjent kjemekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
56c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggs kapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag		468
	herav: filter for urealisert tap		
	herav: filter for urealisert gevinst		468
	herav:...		
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggs kapital	-	Sum rad 52 t.o.m. 54, rad 55 og 56
58	Tilleggs kapital	40.000	Rad 51 pluss rad 57 hvis beløpet i rad 57 er negativt, ellers minus
59	Ansvarlig kapital	519.552	Sum rad 45 og rad 58
59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser		472 (10) (b)
	herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjemekapital		469 (1) (b)
	herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjemekapital		
	herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggs kapital		
60	Beregningsgrunnlag	2.384.337	

Kapitaldekning og buffere			
61	Ren kjemekapitaldekning	20,1 %	92 (2) (a)
62	Kjemekapitaldekning	20,1 %	92 (2) (b)
63	Kapitaldekning	21,8 %	92 (2) (c)
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	12,0 %	CRD 128, 129, 130, 131 og 133
65	herav: bevaringsbuffer	2,5 %	
66	herav: motsyklisk buffer	2,0 %	
67	herav: systemrisikobuffer	3,0 %	
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)		CRD 131
68	Ren kjemekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav	20,1 %	CRD 128
69	Ikke relevant etter EØS-regler		
70	Ikke relevant etter EØS-regler		
71	Ikke relevant etter EØS-regler		

Pilar 3 – Sparebank 68° nord

Kapitaldekning og buffere			
72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 66 (c), 69 og 70
73	Beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.	56.972	36 (1) (i), 45 og 48
74	Tomt felt i EØS		
75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.		36 (1) (c), 38 og 48

Grenser for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen			
76	Generelle kredittrisikoreserver	-	62
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen		62
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger		62

Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
80	Grense for medregning av rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	484 (3) og 486 (2) og (5)
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)